

Indiener: College van burgemeester en wethouders

Datum: 12 december 2017

Portefeuillehouder(s): Wethouder Koster

Portefeuille(s): Sociaal domein

Contactpersoon: M. Fransen

Tel.nr.: 0683338341

E-mailadres: fransen.m@woerden.nl

17R.01008

Onderwerp:

Pilot Integraal persoonsgebonden budget (i-PGB)

Samenvatting:

Op 30 november heeft u de motie 'Pas op de plaats met verdere implementatie van het i-PGB' aangenomen. Kernvraag voor de raad is: moet i-PGB nu structureel worden aangeboden als reguliere voorziening of niet.

Wij constateren in de eerste plaats dat er sprake is van onduidelijkheid rondom het begrip structureel. Ten tweede constateren wij dat er onduidelijkheid is over de pilot i-PGB en de experimenteeruimte die de AMvB biedt. Een onduidelijkheid die het college zelf heeft veroorzaakt, waarvoor onze excuses. Wij lichten dit hieronder toe.

De gemeente Woerden is deelnemer in de pilot i-PGB. Om dit juridisch ook mogelijk te maken is de AMvB 'Besluit experiment integraal PGB 2016' vastgesteld, welke op 1 december 2016 een wettelijke basis heeft gekregen. Deze AMvB is geldig tot 1 oktober 2019 en heeft een rechtstreekse werking voor onze inwoners. Dat wil zeggen: indien een inwoner een aanvraag doet voor een i-PGB moeten wij deze in behandeling nemen. Waar het college in zijn communicatie het woord structureel heeft gebruikt, is bedoeld voor de looptijd van de bovengenoemde AMvB.

Het collegebesluit om de raadsinformatiebrief (17R.00674) aan u als raad te sturen is impliciet een besluit geweest van het college om i-PGB aan te bieden als reguliere voorziening. Wij herroepen dit besluit. Er is nu sprake van een voornemen.

In dit raadsvoorstel staan wij onder meer stil bij eerdere besluitvorming, het uitleggen van het verschil tussen experiment en pilot, een met name juridische inhoudelijke duiding van de status van de AMvB in relatie tot besluitvorming binnen Woerden en uiteraard de argumenten en kanttekeningen die hebben geleid tot het voornemen van het college en dit raadsvoorstel. Hierbij kijkt het college met name naar de aanbevelingen uit de eendevastatie.

Gevraagd besluit:

De raad besluit:

1. Voor de duur van de AMvB 'Besluit experiment integraal PGB 2016' (tot 1 oktober 2019) in te stemmen met de door het college voorgenomen lijn om nieuwe aanvragen per 1 januari 2018

Inleiding

In uw vergadering van 17 december 2014 heeft u als raad ingestemd met de pilot i-PGB. Middels een aantal raadsinformatiebrieven en tijdens informatieavonden bent u als raad geïnformeerd over de stand van zaken.

Het college heeft u, middels een raadsinformatiebrief (17R.00674), op de hoogte gesteld van enkele recente ontwikkelingen rondom de pilot i-PGB. Voor de commissie Welzijn heeft uw raad enkele schriftelijke vragen gesteld en in de raadsvergadering d.d. 30 november jl. heeft u als raad de motie 'Pas op de plaats met verdere implementatie van het i-PGB' ingebracht. Tijdens de beraadslagingen in het kader van deze motie werd duidelijk dat enkele essentiële feiten bij de raad niet bekend waren. Het college betreurt dit en erkent dat, met name als het gaat om de status van de AMvB en de looptijd hiervan, de raad duidelijker geïnformeerd had moeten worden.

In uw motie geeft u aan dat de pilot integraal Persoonsgebonden budget (i-PGB) inmiddels is afgerond. Van belang voor een goede duiding en voor het debat is het onderscheid tussen de woorden 'pilot' en het experiment i-PGB, zoals vastgelegd in de AMvB. De pilot is de werkvorm (van de deelnemende gemeenten, ministeries, cliëntenorganisaties en de cliënten zelf) welke invulling heeft gegeven aan het experiment i-PGB.

De pilot integraal PGB is in 2015 geïnitieerd door de gemeenten Woerden en Delft in samenwerking met het bureau 'Per Saldo'. De pilot heeft een aanloopperiode gehad en de feitelijke uitvoering is op 1 februari 2016 gestart. Vervolgens heeft het i-PGB op 1 december 2016 een wettelijke basis gekregen met de inwerkingtreding van de AMvB: het 'Besluit experiment integraal PGB 2016'. Onderdelen van de AMvB zijn met terugwerkende kracht op 1 februari 2016 in werking getreden, omdat de uitvoering al was gestart. Deze AMvB vervalt op een, bij koninklijk besluit, te bepalen tijdstip of het vervalt na drie jaar van rechtswege. De Staatssecretaris van VWS is niet voornemens de AMvB bij koninklijk besluit voortijdig te beëindigen. De AMvB geldt derhalve voor drie jaar en wel tot 1 oktober 2019. Er is op dit moment geen sprake van een 'beslismoment over het al dan niet 'verlengen' van de AMvB. Na drie jaar wordt de AMvB door de Staatssecretaris van VWS ofwel tot een wettelijke regeling verheven of hij vervalt van rechtswege.

Het evaluatierapport van TNO beschouwen wij als leerpunten tot verdere verbetering. Het ministerie van VWS heeft na Woerden, Delft en Meppel nieuwe aanvragen tot deelname aan het experiment ontvangen, hetgeen ook zij als positief ervaren. De leereffecten zien op het beter op elkaar aansluiten van de diensten en de één-loketgedachte. Belangrijk punt hierbij is de toets op de i-PGB-vaardigheid. In Woerden voeren wij deze toets reeds uit, ook bij de reguliere PGB-verstrekkings.

Met onze RIB van 31 oktober 2017 hebben wij u geïnformeerd dat het woord 'pilot' van het experiment is afgehaald en dat het i-PGB een structureel onderdeel van de gemeentelijke voorzieningen is. In deze RIB hebben wij niet voldoende duidelijk aangegeven dat het i-PGB slechts gedurende de looptijd van de AMvB een onderdeel van de gemeentelijke voorzieningen is. Na afloop van de AMvB, op 1 oktober 2019, wordt het i-PGB ofwel tot wet verheven of het komt te vervallen. Een beëindiging van het experiment i-PGB is op dit moment niet aan de orde, alleen gaat het woord 'pilot' van het experiment af. Waar het college in zijn communicatie het woord structureel heeft gebruikt, is bedoeld voor de looptijd van de bovengenoemde AMvB.

In artikel 9.3, eerste lid, van het Besluit experiment integraal pgb 2016 het volgende bepaald:

1. "Een verzekerde die tevens ingezetene is van de gemeente kan zich melden voor het deelnemen aan het experiment. Een verzekerde heeft toegang tot deelname aan het experiment als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:.....enz, enz."

Uit de redactie van de onderstreepte zin volgt, dat de verzekerde (van de, aan het experiment, deelnemende gemeenten) een 'recht' heeft op deelname aan het experiment als hij aan de voorwaarden voldoet. Het college van B&W heeft dus geen discretionaire bevoegdheid om te bepalen of een verzekerde al dan niet een i-PGB mag aanvragen, anders dan dat de verzekerde aan de voorwaarden moet voldoen. Het college moet een dergelijke vraag in behandeling nemen. Afwijzing kan alleen op inhoudelijke gronden plaatsvinden, waaronder de toets op i-PGB vaardigheid.

Daarnaast is in artikel 9.3, tweede lid van de AMvB (Besluit experiment integraal pgb 2016) het volgende bepaald:

2. "De aanspraken op grond van het experiment van de deelnemer, zijnde het integraal pakket, bedoeld in artikel 10.1.2, tweede lid, van de wet, treden na inwerkingtreding van dit lid, gedurende de periode van het experiment in plaats van zijn rechten en aanspraken als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, over die periode.

Tussentijdse beëindiging van het experiment i-PGB door de gemeente Woerden is derhalve niet mogelijk. De deelnemer heeft recht/aanspraak op voortgang van het experiment gedurende de periode van het experiment.

Kernboodschap

Het college is voornemens de pilot i-PGB af te ronden. Op grond van de AMvB 'Besluit experiment integraal PGB 2016' zullen per 1 januari 2018 nieuwe aanvragen i-PGB in behandeling worden genomen gedurende de looptijd van deze AMvB tot 1 oktober 2019.

Bij de behandeling van de aanvragen nemen wij de in de pilot genoemde leerpunten, in het bijzonder de toets op de i-PGB vaardigheid mee.

Wat willen we bereiken?

Mensen met een ondersteuningsbehoefte krijgen die ondersteuning die zij nodig hebben. Het budget is vraaggericht en wordt verleend onafhankelijk van het levensdomein waarin de vraag speelt (thuis, school, werk, zorg, mobiliteit, enzovoort). In de ideale situatie voegt het I-PGB alle huidige financieringsvormen samen tot één budget, zonder schotten voor de besteding en verantwoording

De resultaten voor de deelnemers aan de pilot zijn positief: de eigen regie, de keuzevrijheid en de eigen verantwoordelijkheid is toegenomen. Ook sluit de ondersteuning beter aan bij de behoefte van de deelnemers. Een aantal mantelzorgers geeft aan dat de mantelzorg nu beter te dragen is en dat hun kwaliteit van leven is verhoogd. Helaas zijn de administratieve lasten niet afgenomen. Ook was verhoogde (arbeids)participatie van mantelzorgers niet aan de orde.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het college wil als volgt invulling geven aan het toepassen van i-PGB. In sommige gevallen heeft i-PGB meerwaarde voor de inwoner. Vanuit het principe 'Mensen eerst' willen wij deze mogelijkheid benutten. De evaluatie van de pilot heeft ook uitgewezen dat i-PGB-vaardigheid een essentiële voorwaarde is voor succesvolle ondersteuning. Het college wil de lijn voortzetten om juist op die IPGB-vaardigheid zorgvuldig te toetsen. Overigens verwachten wij dat er zeer geleidelijk een beroep zal worden gedaan op deze mogelijkheid. Op dit moment hoeven bij ons systemen beperkt aangepast worden.

Argumenten

1. *Aanbieden van i-PGB als (tijdelijke) reguliere voorziening wordt vanuit de pilot geadviseerd.* De evaluevaluatie geeft aan dat de pilot succesvol kan worden geïmplementeerd (indien wordt voldaan aan de randvoorwaarden).

2. *De pilot toont aan dat de kwaliteit van leven verbetert door toepassing van het i-PGB* De evaluevaluatie geeft aan dat er sprake is van meer eigen regie, keuzevrijheid en eigen verantwoordelijkheid.

3. *Juridisch zal de uitvoering in lijn moeten zijn met de AMvB.* De AMvB heeft een looptijd tot 1 oktober 2019. Artikel 9:3 geeft aan dat inwoners van Woerden een aanvraag i-PGB kunnen doen. Dit is een recht van een inwoner die rechtstreeks uit de AMvB

voortvloeit.

4. Uitvoering van i-PGB past binnen de visie van het sociaal domein

Zoals uw raad ook kan zien in de evaluatie is de visie 'Mensen eerst' een belangrijk uitgangspunt dat consequent wordt uitgevoerd binnen de organisatie. I-PGB is bij uitstek een voorziening die past binnen deze visie.

5. Commitment op rijkniveau is essentieel

Het i-PGB is opgenomen in het vigerende regeerakkoord. Het ministerie van VWS heeft inmiddels bijeenkomsten georganiseerd voor andere gemeenten die belangstelling hebben voor het i-PGB. Veel gemeenten tonen inmiddels belangstelling, meer dan het ministerie aan kan. Een aantal daarvan wordt in de gelegenheid gesteld om ook te experimenteren met het i-PGB. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het materiaal dat Delft en Woerden hebben ontwikkeld. Mede naar aanleiding van die extra pilots zal de Staatssecretaris van VWS te zijner tijd een besluit nemen of het i-PGB tot wet wordt verheven en na 1 oktober 2019 voor alle gemeenten in Nederland een reguliere voorziening wordt. Ook gaat VWS onderzoeken of zorg in natura als integraal arrangement aangeboden kan worden.

6. De uitvoering zal in uren/kosten beperkt blijven.

De verwachting is dat er binnen afzienbare tijd geen grote aantallen cliënten zich melden voor een i-PGB. Bij de behandeling van de aanvragen om een i-PGB wordt in Woerden kritisch getoetst of de deelnemer voldoet aan de voorwaarden van de AMvB én of de deelnemer PGB vaardig is. De verdere implementatie zal naar verwachting dan ook zeer geleidelijk verlopen. Het werkproces rond het i-PGB heeft geleid tot aanpassingen in de administratie en ICT, maar die zijn niet substantieel. Dit zijn normale aanpassingen die horen bij een pilot en die worden gemonitord. In het experiment wordt beoogd om de administratieve lasten voor de deelnemers te verminderen ten opzichte van de situatie waarbij zij budgetten uit verschillende wetten krijgen. Een kosten/baten analyse is halverwege het experiment nog niet goed aan te geven. Na afloop van het experiment kan hierover meer duidelijkheid worden gegeven. Wel is het zo dat de hoogte van het integraal budget gelijk is aan de som van de deelbudgetten, waar de inwoner recht op zou hebben zonder i-PGB.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

1. Voorfinanciering zal in het kader van de reguliere voorziening niet meer aan de orde zijn.

In de pilot was voorfinanciering essentieel voor de uitvoering van de pilot. Per 1 januari 2018 is dat niet meer het geval.

2. Mensen missen de vaardigheid om I-PGB goed uit te voeren.

Uit de pilot blijkt dat de complexiteit hoge eisen stelt aan cliënten, bijvoorbeeld ouders. Hier zal bij een aanvraag goed naar gekeken worden. Dit kan leiden tot het advies om een I-PGB niet toe te passen. Onafhankelijke cliënt-ondersteuning kan hierbij overigens een oplossing zijn.

3. Wettelijke randvoorwaarden moeten de uitvoering door gemeenten mogelijk maken.

De AMvB loopt tot 1 oktober 2019. Deze AMvB geeft gemeenten en ministeries een instrument om zaken af te dwingen. Nadere regelgeving blijft essentieel. De Staatssecretaris beslist uiteindelijk of het i-PGB een definitieve wettelijke basis krijgt en voor alle gemeenten gaat gelden.

4. Goede samenwerking tussen gemeenten, ministeries, UWV, samenwerkingsverbanden, cliëntvertegenwoordigers en zorgkantoor is noodzakelijk.

In de pilot is gebleken dat dit een taai proces was. Nadere regelgeving zal nodig zijn om samenwerking te verbeteren en soms af te dwingen.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

Een kosten/baten analyse is halverwege het experiment nog niet goed aan te geven. Na afloop van het experiment kan hierover meer duidelijkheid worden gegeven. Wel is het zo dat de hoogte van het integraal budget gelijk is aan de som van de deelbudgetten, waar de inwoner recht op zou hebben zonder i-PGB. Tevens is de verwachting dat de administratieve lasten op termijn minder zullen zijn.

Communicatie

Zoals aangeven zal er vooralsnog niet actief worden gecommuniceerd over de mogelijkheid van i-PGB. Uiteraard zal het college de deelnemers aan de pilot informeren over de voortgang.

Bevoegdheid raad:

Uw raad heeft op 17 december 2014 ingestemd met de pilot i-PGB. Hoewel er geen sprake is van een raadsbevoegdheid, hecht het college er aan dat de raad gevraagd wordt in te stemmen met de gekozen lijn ten behoeve van de uitvoering van de AMvB 'Besluit experiment integraal PGB 2016' per 1 januari 2018.

Bijlagen:

De eindevaluatie van TNO en de aanbiedingsbrief aan de Eerste- en Tweede Kamer zijn reeds in bezit van uw raad.

De indiener: College van burgemeester en wethouders

De secretaris

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

